

Innholdsfortegnelse

Leders beretning

1	Ansvarsområde	9
2	Måloppnåelse, resultater og risikovurdering.....	12
2.1	Situasjonsbeskrivelse.....	12
2.2	Måloppnåelse.....	14
2.2.1	Hovedmål1: Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	14
2.2.2	Hovedmål 5: Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	16
2.3	Andre hovedoppgaver og prosjekter	18
2.4	Styring og kontroll	25
3	Sammenligning av budsjett og regnskap	28
3.1	Driftsregnskap.....	28
3.2	Selvkostkapitlene	30
3.3	Investeringsregnskap	30
3.4	Investeringsregnskap på prosjektnivå.....	30
3.5	Noter i regnskapet.....	30
4	Særsilt rapportering	32
4.1	Tiltak for å forbedre service ovenfor innbyggere og næringsliv	32
4.2	Saksbehandlingstid	34
4.3	En åpen og effektiv kommune	35
4.4	Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse	35
4.5	Universell utforming.....	35
4.6	Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere.....	36
4.7	Rapportering innen HR-området og helse, miljø og sikkerhet (HMS)	37
4.7.1	Likestillingstiltak	37
4.7.2	Kjønnslikestilling.....	37
4.7.3	Heltid og deltid	38
4.7.4	Likestillingsredegjørelse	38
4.7.5	HR/HMS-området	39
4.7.5	Sykefravær	41

4.8	Folkehelsestrategi.....	41
5	Miljø og klimarapportering 2024	43
5.1	Kortfattet omtale av miljø og klimaarbeidet i egen virksomhet.....	43
5.2	Rapportering på miljø og klima i OsloSkjema	43
6	Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader.....	45
6.1	Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader	45
6.2	Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget	45

Forside- og baksidefoto: Rune Nylund

Kapittelfoto: Rune Nylund

Leders beretning

Det er fint å se at Byantikvarens også i 2024 har hatt svært god måloppnåelse, og jeg føler meg trygg på at vi ivaretar vårt mandat på en god måte. Dette er imponerende for en liten etat med drøyt 30 ansatte, og jeg tror de fleste vil være enige i at Byantikvaren spiller en svært riktig rolle for byutviklingen i Oslo. Vi ser at vårt bidrag inn i byutviklingen strekker seg ut over ren bevaring – det er snakk om bokkvalitet, tidsdybde og stedsidentitet – og dermed også livskvalitet. Dette er vi stolte av, og det gir oss motivasjon og inspirasjon til å stå på, til beste for byen vår.

Det kanskje viktigste suksesskriteriet for gode prosesser er tidlig involvering og god dialog. Vi jobber for å være *tidlige og tydelige*, slik at vernehensyn, frihetsgrader og begrensninger er godt kommunisert fra starten av.

En måte å ligge i forkant på, og skape forutsigbarhet, er kartleggingsarbeid. I 2024 nærmer vi oss ferdigstilling av et stort kartleggingsprosjekt kalt *Etterkrigstidas massebyggeri (1945-1990)*, om drabantbyer m.m. i ytre by. Videre har vi gjort et godt stykke arbeid med å lage en ny strategi for Gul liste – et arbeid ferdigstiller i 2025.

Vi ønsker å få våre samarbeidspartnere med på laget og å tenne entusiasme for kulturminner. Videre vil vi være *tilgjengelige og åpne*, og her har publikumsmottaket vårt vært et viktig og positivt grep. Vi har et godt samarbeid med øvrige etater, og spesielt har vi lagt vekt på smidige og raske prosesser med PBE. Det bør også nevnes at vi prioriterer bevaringsreguleringer som følge av MFT høyt, og de to siste årene har vi levert godt over måltall.

Ser vi inn i framtida er det ingen grunn til å tro at etatens rolle blir mindre viktig, tvert imot. Baksiden av medaljen er at økt saksinngang gir økt belastning på en etat som allerede har kapasitetsutfordringer. Spesielt ser vi dette innen arbeidet med dispensasjonsbehandling etter KML, som ble en del av vårt ansvar etter regionreformen. Dette gjelder både nyere tid og arkeologi. Som hovedstad er Oslo spesiell – med høyt press på vekst og en rekke fredete eiendommer med høy kompleksitet, som er kandidater for omfattende moderniserings- og rehabiliteringsarbeider. Til tross for at vi hele tiden jobber med effektivisering og forbedring, vil det være vanskelig å skaffe nok rom til å håndtere økt saksmengde på en slik måte at det ikke går ut over leveranser for innbyggerne, og ytterligere arbeidsbelastning for våre ansatte.

Byantikvaren har en selvskreven rolle inn i det grønne skiftet – de mest bærekraftige byggene er allerede bygget – og kulturminneforvaltningen har høy kompetanse på ombruk og gjenbruk. Vi kan bistå med å se muligheter og begrensninger, vi har høy kjennskap til materialkvalitet og håndverkskvalitet – og dette er kompetanse som bare blir mer etterspurt i årene som kommer. Vi har mye å lære av tidligere tiders byggeskikk, og Byantikvaren kan bistå med rådgiving og løsninger.

Vi er også på ballen når det gjelder grønne kulturminner – slik som parker, byrom, alleer, urbant landbruk med mer. I året som har gått har vi økt vårt fokus på samarbeid med andre etater

angående dette, og vi ser frem til fortsettelsen innen et viktig felt. Vi kan også trekke frem kulturminneregistreringene våre arkeologer gjør i forbindelse med Bymiljøetatens hogstplaner.

Etaten merker at vi lever i en tid med økt positiv oppmerksomhet rundt kulturminner og kulturmiljø som merverdi inn i små og store utviklingsprosjekter. Folk er opptatt av historie og identitet. Vi får gode skussmål fra våre brukere – både private eiere og profesjonelle utviklere og arkitekter. At Byantikvaren blir omtalt som proaktiv og løsningsorientert setter vi stor pris på, og vi jobber kontinuerlig med forbedringsarbeid for å kunne levere enda bedre tjenester og rådgiving til innbyggerne i tida som kommer.

Alvholte

Oslo, 5. februar 2025

Foto: Kristin Storrusten/Byplan/Oslo kommune

1

Ansvarsområde

1 Ansvarsområde

BYA ivaretar de kulturhistoriske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven.

BYA har også en regional myndighetsrolle med statlige delegerte oppgaver etter kulturminneloven. Dette gjelder blant annet dispensasjonsmyndighet for fredete anlegg og arkeologiske kulturminner.

Vi administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredete og verneverdige bygninger. Dette omfatter både statlige og kommunale tilskuddsmidler.

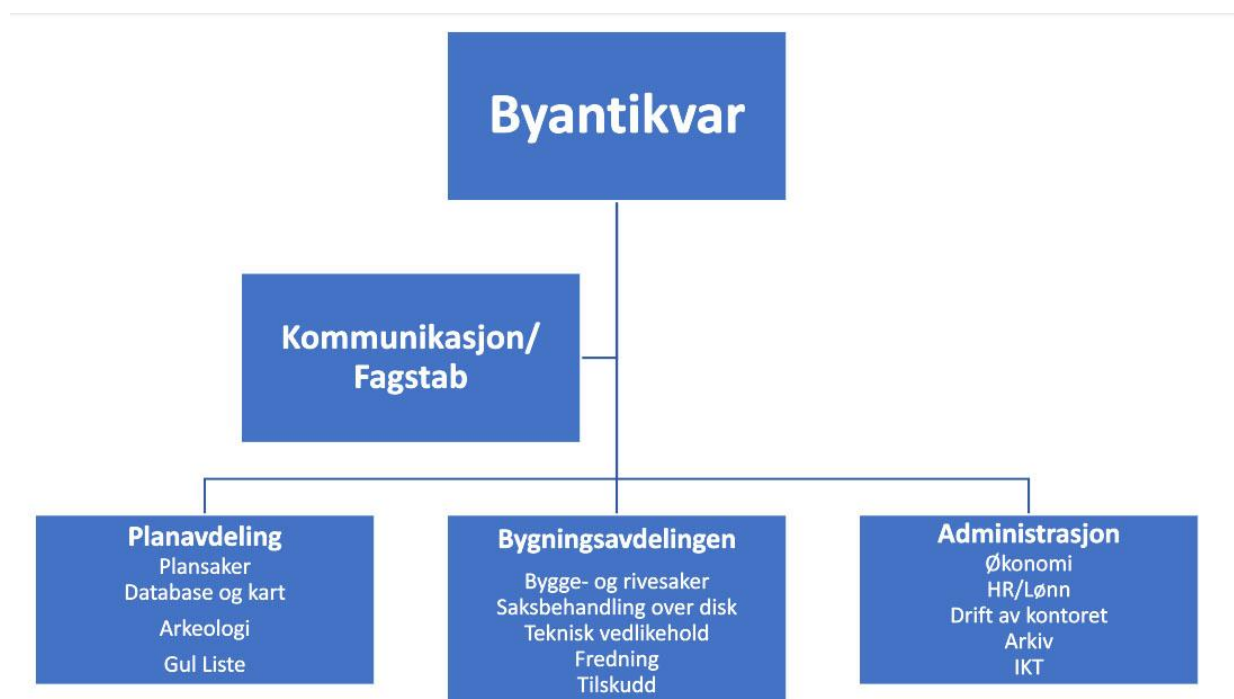
BYA arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap. Dette krever at etaten, i tillegg til forvaltning av allerede registrerte eller regulerte kulturminner- og -miljøer, også er proaktive med kartlegging av deler av byen vår som enda ikke er systematisk kartlagt.

Etaten utarbeider alternative planforslag og fremmer egne bevaringsreguleringer i prioriterte saker. BYA utarbeider verneplaner og fredningssaker, samt yter service, rådgivning til publikum og formidler forståelse for byens historie og kulturminner.

Arbeidet med kulturmiljøvern er forankret i Oslo kommunes Kulturmiljøstrategi 2023-2034 *Kulturmiljø i den grønne byen* (vedtatt av Oslo bystyre 31.01.24), som BYA arbeider for å følge opp gjennom etatens strategiarbeid og oppgaver¹.

¹ Virksomheten reguleres ellers av bystyreverdtak av 18.12.2019, sak 447, pkt. 1 og pkt. 2, om delegering til byrådet den myndighet og oppgaver om er tillagt fylkeskommunen i forskrift av 15.02.2019 nr. 127 om fastsetting av myndighet mv. etter Kulturminneloven, samt de oppgaver som tillegges fylkeskommunen når det gjelder fartøyvern og tilskuddsforvaltning. Byrådet vedtok 16.01.2020, i byråds sak 1001/20, å videre delegere sin myndighet ifølge bystyrets vedtak, til byråd for byutvikling. Samtidig opphevet byrådet byrådsvedtak 27.06.1997, sak 1425. Byråden vedtok 17.1.2020 å delegere den tildelte myndighet videre til BYA.

Organisasjonskart

Ansatte – status pr 1.1.2024 og 1.1.2025

	01.01.2024	01.01.2025	Endring
Ansatte	34	36	2
Årsverk	31,4	34,2	2,8

Antall ansatte per 01.01.24 er noe høyere i 2024 enn i 2023 grunnet vikariater i forbindelse med permisjoner og sykefravær, samt økt antall innleide feltarkeologer i sesongen.

2

Måloppnåelse,
resultater og
risikovurdering

2 Måloppnåelse, resultater og risikovurdering

Årsberetningens redegjørelse av måloppnåelse og resultater er strukturert i henhold til tildelingsbrev og årsbudsjett for 2024, med hovedmål og delmål. Dette gjennomgås i det følgende.

2.1 Situasjonsbeskrivelse

Byantikvaren er en liten virksomhet, men med et bredt spekter av arbeidsoppgaver både som kommune og som fylkeskommune. Etaten har høyt kvalifiserte medarbeidere som jobber under høyt press for å levere på lovpålagte og andre prioriterte oppgaver.

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos BYA er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, arkeologiske uttalelser og registreringer i regulerings- og byggesaker, dispensasjonssaker etter kulturminneloven og formidling av tilskudd til verneverdige bygninger. Etaten utarbeider alternative planforslag der det vurderes å være nødvendig for å ivareta kulturmiljøverdier på tilfredsstillende måte, samt kulturminnegrunnlag og fredningssaker. En svært viktig oppgave er selvfølgelig også å yte god service og rådgivning til publikum.

Ved regionreformen i 2020 fikk Oslo kommune overført en rekke oppgaver fra Riksantikvaren som ble videre delegert til BYA. Etaten ble innledningsvis tilført budsjettmidler til å overta disse oppgavene, med det har vist seg at spesielt dispensasjonsarbeidet som er lovpålagt er blitt langt mer omfattende enn forespeilet. Dette ser ut til å gjøre seg spesielt gjeldende i Oslo med en rekke store og komplekse utviklingsprosjekter på fredete eiendommer. Her har etaten store kapasitetsutfordringer, som gjør seg gjeldende både på nyere tid og innenfor arkeologifeltet. Disse kapasitetsutfordringene gir seg også utslag i at vi i liten grad klarer å holde fremdrift i pågående fredningssaker, siden vi må prioritere dispensasjonsbehandling.

Byantikvaren er en utadvendt etat, som også jobber med formidling gjennom saksbehandling, byvandring, sosiale medier, foredrag, undervisning og fagseminarer. Vi deltar i en rekke tverretatlige samarbeidsfora (for eksempel overvannsprosjektet), og vi driver skjøtselsarbeid av arkeologiske kulturminner.

Nøkkeltall - antall nye saker registrert inn i angjeldende år) ikke dokument-mengde	Resultat 2020*	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023	Resultat 2024
Byggesaker etter Plan- og bygningsloven	1561	1523	1157	1238	1233
Rivesaker etter Plan- og bygningsloven	250	222	177	242	111
Plansaker inkludert konsekvensutredninger	82	103	76	61	81
Tilskuddssaker	79	117	82	68	101
I alt	1972	1858	1492	1609	1526
Dispensasjonssaker behandlet	Resultat 2020'	Resultat 2021	Resultat 2022	Resultat 2023	Resultat 2024
Dispensasjonssaker etter kulturminneloven (§§15, 19, 20, 22a)	74	101	117	165	139
Dispensasjonssaker etter kulturminneloven (§§8 og 14)	17'	14	25	36	22

**Resultatene for saksbehandling 2020 er, grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november, basert på de 10 første månedene og justert i forhold til det.*

BYA har fått delegert mer myndighet fra Riksantikvaren i 2020. Derfor fattes nå også dispensasjonsvedtak etter kml §§8 og 14.

2.2 Måloppnåelse

2.2.1 Hovedmål1: Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

2.2.1.1 Tiltak 1: Tidlig avklaring av kulturminneinteresser i aktuelle saker

Resultatindikator	Resultat 2022	Måltall 2023	Resultat 2023	Resultat 2024	Avvik 2024
Tidlig avklaring av kulturminneinteresser i aktuelle saker	100%	100%	100%	100%	0

Resultatindikatoren dreier seg om at det skal foretas tidlig varsling i plansaker der nasjonale verdier er berørt.

BYA har også i 2024 vært tidlig og tydelig i disse sakene. Dette gir mulighet til å komme i dialog med tiltakshaverne på et tidlig tidspunkt, noe som igjen gir økt mulighet til å finne frem til omforente løsninger. I de aller fleste tilfellene fører dette til at sakene løses lokalt uten oversendelse til Riksantikvaren.

2.2.1.2 Tiltak 2: Fremme reguleringsplaner for å sikre bevaringsinteresser

Resultatindikator	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Antall vedtatte reguleringsplaner hvor det er nedlagt midlertidig forbud mot tiltak	0	5	2	3	-1*

*Merk at avviket blir negativt fordi formelen er måltall – resultat = avvik

BYA prioriterer bevaringsreguleringer der det er vedtatt midlertidig forbud mot tiltak (MFT), og har hatt god fremdrift på den interne produksjonen i 2024. Flere av de pågående sakene har vært til offentlig ettersyn i løpet av året, er ute til offentlig ettersyn, eller skal snart på høring. Ammerudgrenda og Sinsenbyen (Trondheimsveien 197 m flere) er eksempel på to store og

omfattende planer som ble vedtatt i 2024. Etaten har i 2024 også arbeidet med oppfølging av “Verneplan for Akergårdene” (vedtatt av Bystyret i 2009). Der har vi gjennomført et forprosjekt med oppdaterte prioriteringer, og vi ønsker å starte opp bevaring av 3 utvalgte Akergårder i 2025.

I løpet av 2024 ble 3 av BYAs bevaringsplaner vedtatt i bystyret, mens 5 planer har vært i prosess. PBE vedtok i 2024 ett midlertidig forbud mot tiltak etter anmodning fra Byantikvaren. Dette gjaldt Fjellstuveien 5a. Oppstart for Bøgata 5 og Fjellstuveien 5a settes i gang første kvartal 2025 med planlagt fremdrift for gjennomføring fram til politisk behandling.

BYAs bevaringsreguleringer	MFT vedtatt	MFT Forlenget	Bestilt oppstarts-møte	Kart-/bestem.-møte	Plan sendt PBE	Off. etter-syn	Sendt Råd-huset	Vedtatt
Tingstuveien 21	2018	+ 2 år	2020	2021	2022	2023	2024	2024
Ammerudgrenda 85mfl.	2018	+ 2 år	2021	2022	2022	2023	2024	2024
Trondheimsveien 197c mfl.	2018	+ 2 år	2021	2022	2022	2023	2024	2024
Frognersesterveien 70 mfl.	2019	+ 2 år	2021		2023	2024		
Tordenskiolds gate 12	2019		2021		2023	2024		
Irisveien 1 mfl. Berg hageby	2021		2012	2018	2021	2023	2024	
Stallerudveien 61, 61c, 63			2014	2016	2016/17/ 2022/ 2023			
Bestumveien 46 mfl.	2022		2023	2024				
Bøgata 5	2023		2025					
Fjellstuveien 5a	2024		2025					
Riddervolds gate 10	2023							

2.2.2 Hovedmål 5:

Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

2.2.2.1 Tiltak 1: Gi raske tilbakemeldinger til Plan- og bygningsetaten slik at lovens behandlingsfrister kan overholdes

Resultatindikator	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Gi raske tilbakemeldinger til PBE slik at lovens behandlingsfrister kan overholdes - ANTALL DAGER	18,4	18,2	30	14,1	-15,9

Se kapittel 4.2 for mer informasjon om saksbehandlingstid for forskjellige typer saker osv.

Raske tilbakemeldinger til PBE er en viktig del av «å være tidlig og tydelig» om kulturminneverdiene. BYA prioriterer stadig nær og tidlig dialog med tiltakshavere for å kunne målrette ressursbruk for alle parter, og redusere prosjektrisiko og konfliktnivå. Dette fungerer godt i flertallet av saker, men vi opplever samtidig at noen stadig ønsker å tøye de rammene som er gitt i kommuneplan og reguleringsplan. Da er det viktig å ha tett samarbeid med PBE for å optimalisere prosesser og sikre ryddighet og forutsigbarhet, i tråd med samarbeidsavtalen vi har.

Lovbestemte frister for vedtak av midlertidig forbud mot tiltak, kommuneplanens innretning for å kunne gå rett på byggesak, og det generelle endringspresset i kommunen, har alle samtidig bidratt til å sette saksbehandlingskapasiteten hos BYA under økt press.

Når det gjelder byggesaker arbeider BYA med dette på en rekke måter:

- Gjennom skriftlige uttalelser til PBE og forhåndsuttalelser til private tiltakshavere
- I samrådsmøter med PBE
- Gjennom vårt publikumsmottak («saksbehandling over disk»)
- Vi gjennomfører møter og befaringer både i innledende faser og i byggefasen på større prosjekter

Private tiltakshavere – eventuelt representert av arkitektfirmaer eller entreprenører – kan be BYA om en *forhåndsuttalelse* til byggeprosjekter i forkant av søknad om rammetillatelse til PBE. I langt større grad enn tidligere saksbehandles prosjekter i publikumsmottaket – særlig alle mindre tiltak og fasadeendringer. Prosjektene må være tilstrekkelig opplyst, men tiltakshaver kan vise et mer skissemessig eller konseptuelt materiale til vurdering enn det som kreves ved en

full rammesøknad. Dette gir BYA en anledning til å komme tidlig inn i saker, og påvirke prosjektet i en positiv retning. Ansvarlig søker kan benytte BYAs skriftlige forhåndsuttalelse, eller påstemplede tegninger fra publikumsmottaket, som en del av dokumentasjonen ved søknad om rammetillatelse. Forhåndsuttalelsene i byggesaker utgjør den største arbeidsmengden på Bygningsavdelingen.

I byggesaker hvor det ikke foreligger forhåndsuttalelse, vil PBE oversende søknad om ramme- eller rivetillatelse til BYA for uttalelse før de fatter vedtak. Alle rivesaker oversendes BYA, og alle byggesaker, delesaker og søknader om bruksendring som angår eiendommer på Gul liste krever BYAs uttalelse. Disse sakene fra PBE har høyest prioritet hos Bygningsavdelingen. Enkle saker, eller mindre avklaringer i større saker, løses ofte på ukentlige samrådsmøter mellom saksbehandlerne i de to etatene.

De større eiendomsaktørene i Oslo ser ofte tidlig kontakt med BYA som verdifullt før de detaljerer prosjektene. Felles befaringer og møter er nyttige, og man får dermed raskt et bilde av eventuelt konfliktpotensial i et prosjekt. Større prosjekter kan ofte ligge i et grenseland mellom byggesak og mulig plansak, og BYA stiller da med saksbehandlere fra begge avdelinger i slike tidlige møter.

Det er ingen tvil om at endringspresset og utbyggingspresset i Oslo er høyt, men samtidig mener vi å registrere at mange av de større aktørene – både på eier- og arkitektsiden – har en stigende bevissthet om gjenbruk av bygninger, og ønsker mindre riving. Det gir grobunn for god og konstruktiv dialog rundt prosessene.

2.2.2.2 Tiltak 2: Saksbehandlerbetjent kundemottak

Etter at publikumsmottaket åpnet igjen etter pandemien i 2021, kan vi trygt si at det har vært en suksess. Publikum gir oss gode tilbakemeldinger og saksbehandlingstiden er markant redusert. Mottaket er bemannet av erfarne saksbehandlere. Dette har medført at noe større og mer kompliserte saker har kunnet bli behandlet over disk. Det er opprettet en egen koordinatorstilling, som administrerer vaktlister, kaller inn innsendere av aktuelle saker, og gir veiledning på telefon. I tillegg til å «stemple ut» ferdige saker, fungerer publikumsmottaket som en rådgivningstjeneste som øker kvaliteten på materialet som siden blir sendt inn til uttalelse eller rammesøknad til PBE. Etaten jobber kontinuerlig med å optimalisere tilbudet, til beste for byens innbyggere.

Resultatindikator	Resultat 2022	Resultat 2023	Måltall 2024	Resultat 2024	Avvik 2024
Saksbehandlerbetjent publikumsmottak - ANTALL TIMER i uken	15	15	15	11,5	3,5*

*Avviket i antall timer i uken skyldes redusert kapasitet pga sykefravær.

Antall saker behandlet over disk i mottaket, samt saker løst i samråd med PBE	2022	2023	2024
Saker løst over disk (ved fremmøte)	402	450	422
Rådgivning over disk ved fremmøte (*)			511(*)
Saker løst i samråd med PBE	321	309	254

(*) "Fremregnet" basert på statistikk ført f.o.m august 2024

2.3 Andre hovedoppgaver og prosjekter

Gul liste

Gul liste er BYAs viktigste informasjonsverktøy om kulturmiljøverdier i Oslo, og omfatter tre vernekategorier: *Fredet* etter kulturminneloven, *Vernet* etter plan- og bygningsloven og *Listeført*, kommunalt og statlig/kirker.

Det gjøres løpende arbeid med nyregistreringer på Gul liste som oppfølging av etatens saksbehandling og kulturmiljøutredninger. BYA prioriterer gjennomgang av utvalgte delområder og temaer. Helhetlige områdereregistreringer gir forutsigbarhet i forvaltningen og for våre brukere. Selv om vi har jobbet målrettet med områdereregistreringer gjennom flere år, har vi fortsatt klare mangler, særlig i ytre by.

Prosjektet *Gul liste – forbedret praksis og strategisk satsing* er et prosjektbasert arbeid med en kjernegruppe. «Gul gruppe» har koordinert og fulgt opp dette arbeidet, blant annet gjennom en intern spørreundersøkelse og et internt seminar/workshop. Vi har begynt arbeidet med å kartlegge hva som er oppført på Gul liste, og hvor det er hull som må følges opp. Etter dette vil det bli lagt opp til gode diskusjoner i hele etaten og valg av strategiske satsninger videre.

Bestumveien 30 ble ført på Gul liste i 2024.

Kartleggingsprosjektet «Etterkrigstidens massebyggeri»

Byantikvaren har i 2024 videreført arbeidet med kartlegging, prioritering og utarbeiding av rapport for «Etterkrigstidens massebyggeri» (dvs drabantbyene med mer i ytre by), og dette er et arbeid som nærmer seg ferdigstilling. De prioriterte områdene er foreslått inn i temakart for kulturmiljøer (T5) i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Arbeidet med å oppføre et prioritert utvalg for oppføring på Gul liste har mål om å bli ferdig i 2025.

Tilskudd til fredete og verneverdige anlegg

BYA fordeler både kommunale og statlige tilskuddsmidler. De kommunale tilskuddsmidlene gir etaten et kjærkomment, positivt virkemiddel for å oppmuntre til tiltak i privat regi, og det er svært gledelig at rammen ble økt fra 1,5 MNOK til 2,5 MNOK i 2024. De supplerer på en god måte de statlige midlene etaten får via Riksantikvaren som i all hovedsak går til istandsetting av kulturminner fredet etter kulturminneloven.

De statlige tilskuddene beløp seg til snaut 8 MNOK i 2024. Et viktig prosjekt å trekke frem som har fått statlige tilskuddsmidler er istandsetting av klosterruinene på Hovedøya (1,9 MNOK). De kommunale tilskuddsmidlene kan typisk gå til vindusrestaurering, brannoppgradering av trapperomsgjørere, kalkmaling eller annen antikvarisk korrekt istandsetting av bygninger. I 2024 mottok vi 55 søknader for de kommunale midlene, med en samlet søknadssum på ca. kr 23 millioner.

BYA mottok ingen klager i 2024.

Fartøyvern

I samarbeid med Akershus fylkeskommune skal Byantikvaren følge opp at verneavtaler kommer

på plass for alle verneverdige fartøyer i Oslo. Et effektivt og godt fredningsarbeid ble markert med en flott fredningsmarkering for Sjøbad II, en nydelig passasjerbåt fra 1923, som fraktet badegjester ut til Hovedøya gjennom en årrekke.

Oslos verneflåte har tilgang til statlige tilskuddsmidler og disse fordeles av Byantikvaren (gjennom vertssamarbeidet med Akershus). Til forskjell fra en rekke andre fylkeskommuner har Oslo ingen egne fylkeskommunale tilskuddsmidler for fartøy, hvilket gjør drift og vedlikehold noe mer utfordrende. I 2024 ble det omsøkt 13,5 MNOK gjennom de statlige tilskuddsmidlene og Oslo ble tildelt 7,6 MNOK (der de største summene gikk til Nordstjernen, Hamen og Styrbjørn).

Fredning

Byantikvaren skal ha fokus på å:

- Utarbeide fredningssaker for bygninger/områder der fredning er varslet
- Igangsette fredningssaker for å øke representativiteten av fredningsobjekter
- Igangsette fredningssaker for særskilt truede objekter/anlegg

Fredningsarbeidet for Oslo handelsgym er i all hovedsak ferdigstilt i 2024, og vi forventer oversendelse til politisk behandling i første kvartal 2025. Fredningsarbeidet knyttet til Akershus festnings forterreng har også vært høyt prioritert i 2024. Av andre fredningsprosesser i 2024 bør vi nevne Frida Hansens hjem i Tingstuveien 23 (foto under), og oppstart av fredning av Mosseveien 203, som var hjemmet til familien Schermann og er et viktig jødisk kulturminne.

Riksantikvaren og Byantikvaren har også samarbeidet om et fredningsforslag (forskriftsfredning) for Victoria terrasse, som Riksantikvaren står ansvarlig for.

Tingstuveien 23, Frida Hansens hjem, er under fredning.

Vi ser dessverre at kapasitetsutfordringer i etaten fører til problemer med å opprettholde god fremdrift i fredningssakene. Dette henger sammen med et stort volum dispensasjonsbehandling som må prioriteres, og er blant annet årsak til at fredning av Vækerø politistasjon og Vækerøstuene ikke har blitt utført i løpet av 2024. Vi ser imidlertid at vi nå har en jevnere fremdrift på fredningssakene enn vi har hatt de siste årene.

Dispensasjonsbehandlinger

Dispensasjonsbehandling etter kulturminneloven på bygninger og anlegg og på automatisk fredete kulturminner, er en av våre lovpålagte oppgaver og har vært et prioritert felt. Bruken av både erfarne og nyere medarbeidere i en «fredningsgruppe» har profesjonalisert denne innsatsen betydelig de siste par årene.

Oppgaveoverføringen fra Riksantikvaren i 2020 har som tidligere nevnt medført en signifikant økende arbeidsmengde, og vi ser tydelig at estimatene som ble gjort i forbindelse med oppgaveoverføringen var altfor konservative. Oslo er i en spesiell situasjon med et stort antall fredete anlegg av høy kompleksitet, som er kandidater for store rehabiliteringsprosjekter og høyt endringspress. Kapasitetsutfordringene er prekære både innenfor arkeologi og nyere tid.

Schweigaardsgate 15 er eksempel på et anlegg som har vært svært arbeidskrevende også i 2024. Videre følger vi Veterinærhøgskolen tett, og det er en rekke anlegg i Oslo som er på beddingen i årene som kommer: St. Olavs gate 32, Victoria terrasse, Botsen m.fl. Etaten er svært bekymret for hvordan vi skal kunne følge opp dispensasjonsbehandling av disse prosjektene på en god måte uten økte ressurser.

Godt reguleringsarbeid

BYA gir uttalelser i alle plansaker etter plan- og bygningsloven, deltar i prosjektgrupper ved områdereguleringer og annet overordnet tverretattlig utredningsarbeid. Med bakgrunn i politisk bestilling utarbeider vi også alternative planforslag ved vesentlige kulturminnekonflikter og fremmer egne bevaringsreguleringer.

I tillegg til skriftlige uttalelser i plansaker, har Byantikvaren deltatt på befaringer og møter med Plan- og bygningsetaten og forslagsstillere i ulike faser av pågående plansaker. Byantikvaren har også jobbet med kulturminneregistreringer i forbindelse med pågående detaljreguleringer for blant annet «Carl Grøndahls vei», og Nedre Bekkelaget, Ormøya, Malmøya og Ulvøya.

Det har gjennom året vært en noe lavere saksinngang på innkomne plansaker.

Utarbeide alternative forslag til reguleringsplaner for å ivareta verneinteresser

BYA har som oppgave å lage alternative planforslag der vesentlige kulturminneinteresser ikke ble sikret i tiltakshavers plan, og i de senere år har etaten i regelen utarbeidet 1 - 5 forslag årlig. PBE har i tillegg utarbeidet noen planforslag vi har kunnet tiltre.

BYA opplever at alternativ plan fungerer godt som virkemiddel der en ikke kommer fram til omforente rammer i tidlig planfase. Det gir en arena som bidrar til konkrete planinnspill som

tiltakshaver, PBE og/eller Byrådet kan innarbeide i sine forslag. Videre bidrar det til å fremme alternative valg til Bystyret der en ikke klarer å omforene ulike samfunnshensyn. For å få fram gode og realistiske alternativer er ordningen samtidig ressurskrevende og har sin begrensning i større og komplekse utbyggingssaker. Her vil BYA ofte være avhengig av at tiltakshaver og/eller PBE bidrar til å utforme, utrede og/eller illustrere alternative løsninger.

Innsigelse/klage

Siden BYA ikke har innsigelses- eller klageadgang skal etaten oversende konfliktsaker som berører nasjonale eller vesentlige regionale kulturminneverdier til Riksantikvaren for vurdering av innsigelse eller klage. BYA er restriktiv når det gjelder hvilke saker som oversendes. Byantikvaren skal også oversende saker hvor Riksantikvaren har 1.linjemyndighet, og Riksantikvaren kan velge å fremme innsigelse ved offentlig ettersyn også i disse. Når Riksantikvaren fremmer innsigelse overtar de samtidig hele saken som kulturminnemyndighet, og BYA trer da tilbake som regional fagmyndighet.

I 2024 sendte BYA over tre detaljreguleringer for vurdering av innsigelse ved offentlig ettersyn:

- St. Olavs gate 32, Norges Geografiske Oppmåling. Riksantikvaren reiste innsigelse til planforslaget. Forhandlinger har vært gjennomført og saken var fortsatt i prosess per. 31.12.2024.
- Åkebergveien 11, Oslo fengsel. Riksantikvaren reiste innsigelse til planforslaget, som innebar riving av kulturminner med nasjonal og vesentlig regional verdi. Forhandlinger ble gjennomført høsten 2024. Riksantikvaren frafalt innsigelsen etter mindre endringer av planforslaget.
- Sadelmakerhullet (felt A5a, A5b og A40 i Bjørvika) ble oversendt RA for innsigelse i desember 2024. Riksantikvaren hadde per 31.12.2024 ikke ferdigbehandlet saken.

Status for øvrige innsigelsessaker:

- Riksantikvaren har i 2024 reist innsigelse til revisjon av detaljregulering for Lilletorget 1. Dette er en sak Riksantikvaren har hatt ansvar for siden innsigelse i 2022.
- Riksantikvaren har i 2024 frafalt innsigelsen til Biskop Gunnerus' gate 14b etter justeringer av planforslaget.
- Bispegata felt C6 i Bjørvika er fortsatt i prosess, og Riksantikvaren er fortsatt kulturminnemyndighet i saken.

BYA oversendte ingen byggesaker til Riksantikvaren for å vurdere klage på rammetillatelse i 2024.

Klima og miljø

Et policynotat for overvannstiltak på kulturhistoriske eiendommer ble besluttet i Grønt-teknisk forum i 2024, som felles veileder for Oslo kommune. Her har BYA ledet en arbeidsgruppe hvor VAV, PBE, BYM, KLI også deltok.

Videre fikk vi i 2024 Klimatilpasningsmidler fra Miljødirektoratet for utarbeidelse av en veileder om klimatilpasning av kulturminner og -miljøer. Arbeidet utføres som konsulentoppdrag og er planlagt ferdigstilt i første kvartal 2025. Her har vi også en intern arbeidsgruppe med representanter fra BYM, PBE, KLI og Oslobygg.

BYA utarbeider også en veileder for energieffektivisering av kulturhistoriske bygninger, i samarbeid med KLI og PBE.

Arkeologi

BYA har som fylkeskommune ansvaret for forvaltningen av automatisk fredete kulturminner i Oslo. Dette innebærer blant annet å avklare om reguleringsplaner og utbyggingstiltak utløser undersøkelsesplikten. Undersøkelsesplikten er hjemlet i kulturminneloven § 9. BYA som fylkeskommune skal motta arealplaner og søknader om enkelttiltak, for så å avgi uttalelse om disse vil virke inn på automatisk fredete kulturminner (kulturminneloven §§ 3 og 4) eller skipsfunn (kulturminneloven § 14).

Registreringsarbeid og feltarkeologiske undersøkelser betales av tiltakshaver, med unntak av tiltak som faller inn under «mindre, private tiltak» hvor registreringen dekkes av staten. Maskinell sjakting fordrer leie av gravemaskin med fører. BYA inngikk i 2024 ny rammeavtale med Total Uteservice, som leverer gravetjenester knyttet til arkeologiske registreringer.

Byantikvaren har siden 2014 hatt særlig fokus på etterreformatiske kulturlag i Kvadraturen, og blant annet bidratt til å sikre disse gjennom hensynssonebestemmelser i reguleringsplan for gater og byrom i sentrum. Dette har vi også søkt å ivareta i våre innspill til ny kommuneplan.

Arkeologitall og funn

I 2024 gjennomførte BYA 54 feltregistreringer og overvåkinger. Det er gjort nye arkeologiske funn i til sammen 27,7% av de utførte feltregistreringene. Funnprosenten ligger tett opptil BYAs målsetning om en funnprosent på 30 % i registreringssaker.

Den mest omfattende arkeologiske registreringen i år har vært arbeidet med kulturminne-registreringer i marka i forbindelse med Bymiljøetatens hogstplaner. Blant funnene er det bosetninger datert til steinalderen, veianlegg, spor etter tidlig gårdsdrift og dyrking, fangstanlegg, og kullgroper knyttet til jernutvinning i yngre jernalder og middelalder. Etter avtale med Bymiljøetaten registreres også arkeologiske lokaliteter som ikke omfattes av automatisk fredning (yngre enn 1537), og det er blant annet funnet tufter etter flere husmannsplasser og kullmiler som forteller om den historiske bruken av utmarksressurser. Også innenfor byggesonen er det spennende resultater fra registreringer i 2024, blant annet funn av en steinalderboplass i en hage på Ljan.

Byantikvarens arkeologer spriter helleristningsfeltet på Ekeberg, for renns og forebygging av algevekst

BYA har fattet 22 dispensasjonsvedtak etter KML §§ 8 (automatisk fredete kulturminner) og 14 (skipsfunn eldre enn 100 år) i 2024, med ulike vilkår (deriblant arkeologisk utgraving, sikring, dokumentasjon eller justering/avbøting av tiltak). Mange av dispensasjonsvedtakene er knyttet til skipsfunn i forbindelse med utbygging i Bjørvika og Bispevika.

Skjøtsel og sikring

I 2024 ble det gjennomført konserveringsarbeider på Kongsgården i Middelalderparken og Halvardskatedralen i Minneparken. I tillegg ble det gjennomført mindre konserveringsarbeider på ruinene etter Mariakirken og Olavsklosteret. Konserveringsarbeidene inngår i den overordnede planen for den “nye” middelalderparken. Arbeidene er et samarbeid mellom Kulturetaten og BaneNor, og BYA deltar sammen med Riksantikvaren i arbeidsgruppa.

På Hovedøya ble konserveringsarbeidene i klosterruinens sørfløy som ble påbegynt i 2023 ferdigstilte i året som gikk. I 2024 ble det også igangsatt arbeider på deler av kirkeruinene i klosteret, og arbeidene her i tillegg til i klosterets østfløy med bl.a. klosterets kapittelsal vil fortsette i 2025. Arbeidene ledes av Bymiljøetaten, som forvalter Hovedøya på vegne av Oslo kommune. BYA har ansvar for forvaltningen av klosterruinen etter kulturminneloven, og deltar i

arbeidsgruppa og referansegruppa til prosjektet. Konserveringsarbeidene vil pågå til og med 2026, og vil kreve tett oppfølging fra BYA.

I 2024 har BYA også gjennomført flere skjøtselsprosjekter, delvis finansiert gjennom Riksantikvarens bevaringsprogrammer (BARK og BERG). Et av prosjektene omfattet utarbeidelse av skjøtselsplan for et gravfelt med 9 gravhauger i Montebelloveien 11. Skjøtselsplanen utarbeides i samarbeid med Bymiljøetaten og stiftelsen Radiumhospitalets Legater, og har som målsetning å sikre kulturminnene og biologisk mangfold på eiendommen, samt legge til rette for formidling til brukerne av området. Andre tiltak omfatter skjøtselssamarbeid med studentforening ved Universitetet i Oslo, hvor arkeologistudenter etter avtale tar ansvar for vegetasjonsskjøtsel på utvalgte arkeologiske lokaliteter i Oslo. BYA har i 2024 videreført vintertildekning av bergkunsten ved Sjømannskolen og i Forskningsveien 1. Vintertildekkingen beskytter bergkunsten vinterstid mot fryse- og tineprosesser og ytre påvirkning som veisalt og strøgrus.

2.4 Styring og kontroll

Det har ikke i 2024 vært statlig tilsyn hos Byantikvaren, og det er ingen varslede tilsyn.

Virksomheten er liten og oversiktlig, og det er i den sammenhengen ikke dokumenterte internkontrollrutiner etablert på alle områder. Medarbeidere med kontrollfunksjoner følger imidlertid godt med og det er mulig å straks ta tak i forhold som kan innebære en risiko. Det er små forhold og gjennomiktig, slik at risiko for korrupsjon og mislighet gjennomgående er lav.

I 2024 har vi hatt fokus på avvikshåndtering/HMS, men informasjonssikkerhet og personvern fortsetter vi å arbeide med i 2025.

Spørsmål	Ja	Delvis	Nei	Hvis nei eller delvis, kommenter
Er det etablert et risikobasert helhetlig system for internkontroll i virksomheten?			X	Liten og oversiktlig virksomhet
Er det etablert tiltak og kontrollaktiviteter som følge av risikovurderingen og er tiltakene fulgt opp?			X	Se over
Er det utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer på viktige områder/prosesser basert på en vurdering av risiko?		X		I arbeid
Etterleves rutinene og prosedyrene i virksomheten?		X		Følges opp etter hvert som innføres
Er alle vesentlige avvik, spesielle hendelser og svakheter fulgt opp?	X			
Er alle anmerkninger fra tilsyn, eksternrevisor, internrevisor og lignende fulgt opp?	X			
Oppsummert: Internkontrollen er utformet slik at virksomheten har målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholder lover og regler.		X		Virksomheten jobber med implementering av bedre avvikshåndtering

3

Sammenligning av
budsjett og regnskap

3 Sammenligning av budsjett og regnskap

3.1 Driftsregnskap

Driftsregnskap for kap. 520 BYANTIKVAREN

	I	II	III	IV	V
Artsgrupper	Regnskap 2024	Dok. 3 2024*	Regulert bud. 2024	Regnskap 2023	Avvik 2024 (III-I)
000-099 Lønn og sosiale utgifter	40 423 625	36 407 000	40 652 950	35 834 050	229 325
100-299 Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm.tj.produksjon	4 375 595	5 117 000	5 071 700	4 219 050	696 105
300-399 Kjøp av tjenester som erstatter komm.tj.produksjon					
400-499 Overføringsutgifter	6 243 800	2 037 000	22 672 150	8 900 003	16 428 350
500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner	555 899	0	555 899	555 899	0
Sum driftsutgifter	51 598 919	43 561 000	68 952 699	49 509 002	17 353 780
600-699 Salgsinntekter	-3 045 368	-1 500 000	-3 055 000	-1 579 205	-9 632
700-799 Overføringsinntekter med krav til motytelse	-3 289 834	-870 000	-3 080 000	-1 451 137	209 834
800-899 Overtørringsinntekter uten krav til motytelse	-8 448 500	0	-8 448 500	-4 721 139	0
900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 374 199	0	-1 374 199	-1 032 699	0
Sum driftsinntekter	-16 157 901	-2 370 000	-15 957 699	-8 784 180	200 202
Kapitlets nettoresultat	35 441 018	41 191 000	52 995 000	40 724 823	17 553 982

* Bystyret vedtar kun sum driftsutgifter, sum driftsinntekter og nettoresultat pr. kapittel, jf. Dok 3.

Generelle bemerkninger:

Driftsregnskapet for 2024 viser et nominelt overskudd (mindreforbruk) på kr 17,553 millioner. Av dette utgjør øremerkede tilskuddsmidler kr 16,981 millioner. Dvs at det reelle mindreforbruket er kr 0,573 millioner.

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2024 og regnskap 2024

000-099 Lønn og sosiale utgifter: Ingen store avvik.

100-299 Kjøp av varer: Hovedavviket ligger på kjøp av konsulentttjenester knyttet til arbeidet med klimaveileder. Dette er øremerkede midler som er overførbare til 2025.

400-499 Overføringsutgifter: Hovedavviket er på utbetaling av øremerkede tilskuddsmidler til kommunale og statlige tiltakshavere, samt andre øremerkede og særskilt overførbare midler.

500-599 Finansutgifter og finanstransaksjoner: Ingen avvik.

600-699 Salgsinntekter: Ingen store avvik.

700-799 Overføringsinntekter: Ingen store avvik, men sykelønnsrefusjon ble noe høyere enn budsjettet.

800-899 Overføringsinntekter: Ingen avvik

900-999 Finansinntekter og finanstransaksjoner: Ingen avvik.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2024

BYAs netto driftsbudsjett er regulert med kr 11,804 millioner i 2024. Reguleringene består av:

- Kr 11,084 millioner i overførte øremerkede midler fra 2023
- Kr 0,995 millioner i mindreforbruk og justeringer 2023
- Kr 0,274 millioner i rammereduksjon revidert budsjett (ACOS lån FIN samt mindre justeringer)

For øvrig er det foretatt administrative reguleringer mellom artsgrupper og justert for mottatte øremerkede tilskuddsmidler fra Riksantikvaren.

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2024 og regnskap 2023

Nettoresultat for Byantikvaren er i 2024 kr nominelt kr 5,3 mill lavere enn i 2023. Denne differansen skyldes i veldig stor grad forskjeller i mottatte og utbetalte øremerkede tilskuddsmidler som virksomheten formidler, der mottatte tilskudd var vesentlig høyere i 2024, samtidig som utbetalinger ble lavere. Dersom man trekker ut tilskuddsmidler og ser på det rene driftsbudsjettet til Byantikvaren, er differansen vesentlig mindre, på ca kr 1,5 mill, en økning som i stor grad reflekterer økningen i DOK 3.

2023 - DRIFT BYA			
Artsgruppe	Revidert budsjett	DOK 3	Regnskap 2023
0	35 836 000	33 622 000	35 629 282
1	4 338 000	5 497 000	4 115 163
4	467 000	623 000	604 798
5	550 000	0	555 899
6	-1 514 000	-1 000 000	-1 579 205
7	-844 000	-1 683 000	-1 442 858
9	-550 000	0	-555 899
Totalsum	38 283 000	37 059 000	37 327 179
2024 - DRIFT BY			
Artsgruppe	Revidert budsjett	DOK 3	Regnskap 2024
0	40 512 000	36 407 000	40 341 262
1	4 498 000	4 117 000	4 235 305
4	537 000	537 000	567 779
5	555 899	0	555 899
6	-3 055 000	-1 500 000	-3 045 368
7	-3 080 000	-870 000	-3 259 561
9	-555 899	0	-555 899
Totalsum	39 412 000	38 691 000	38 839 417
DIFFERANSE - DRIFT BYA			
Artsgruppe	Revidert budsjett	DOK 3	Regnskap
0	4 676 000	2 785 000	4 711 980
1	160 000	-1 380 000	120 143
4	70 000	-86 000	-37 018
5	5 899	0	0
6	-1 541 000	-500 000	-1 466 163
7	-2 236 000	813 000	-1 816 703
9	-5 899	0	0
SUM	1 129 000	1 632 000	1 512 238

3.2 Selvkostkapitlene

Ikke aktuelt for BYA.

3.3 Investeringsregnskap

Byantikvaren hadde ingen aktive investeringsprosjekter i 2024.

3.4 Investeringsregnskap på prosjektnivå

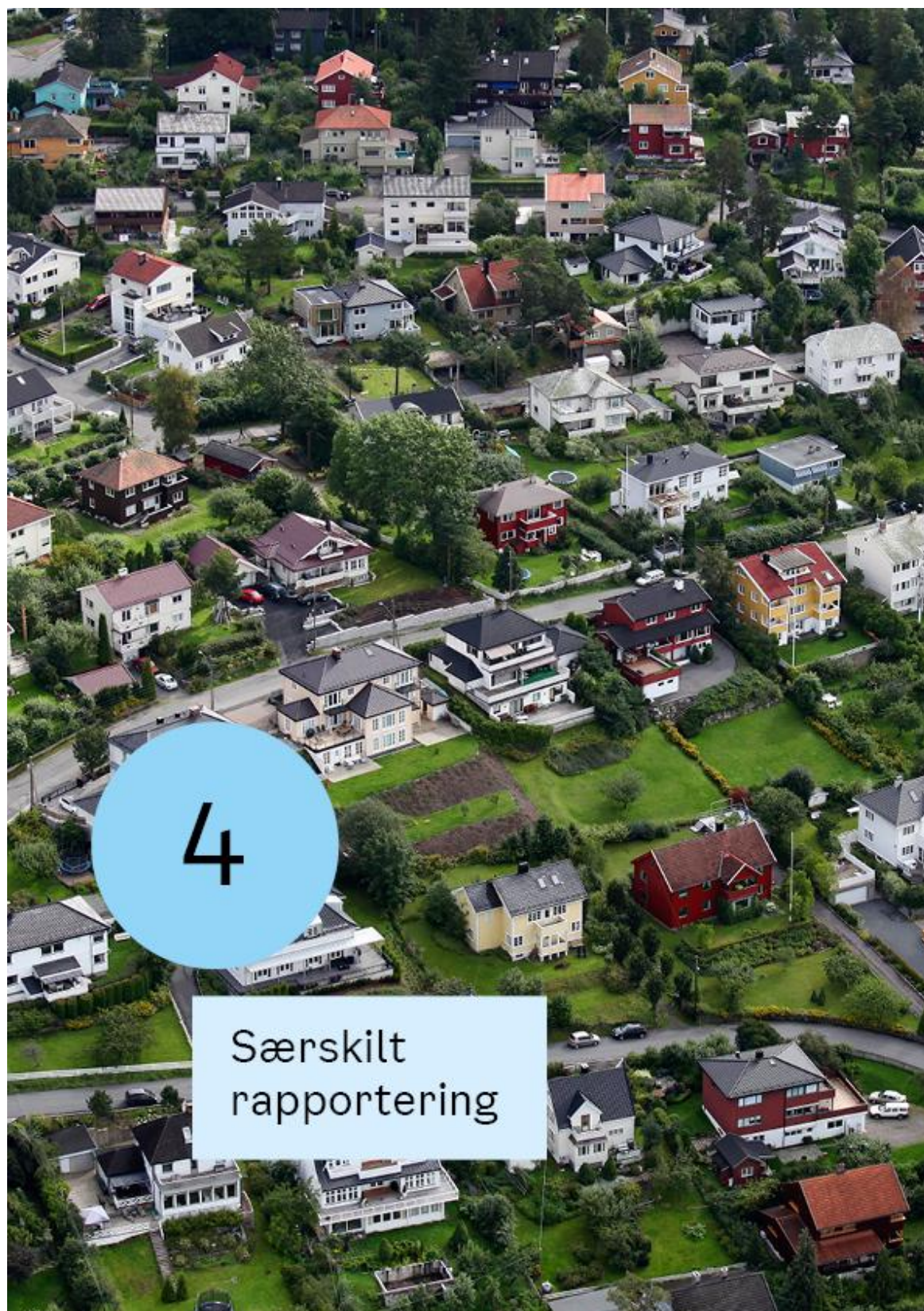
Se pkt. 3.3 over.

3.5 Noter i regnskapet

Byantikvarens regnskap er i veldig høy grad preget av at virksomheten disponerer store beløp i tilskuddsmidler til kulturminneformål (statsbudsjettets kap 1429 og 1420) som formidles av etaten. Til sammen har BYA i 2024 hatt kr 22,85 millioner i øremerkede midler, hvorav kr 11,084 millioner overført fra 2023. Årets pott til kommunale tilskudd til eiere av verneverdige eiendommer utgjorde kr 2,5 millioner, det ble tilført kr 7,975 millioner i nye tilskuddsmidler fra Riksantikvaren. Øremerkede midler til prosjekter finansiert av Riksantikvaren utgjorde for 2024 kr 73.500 og midler til utarbeidelse av veileder for klimatilpasning av verneverdige bygg for kr 400.000. Bykassa er fakturert for kr 818.300 for renter påløpt statlige tilskuddsmidler som står hos BYA for utbetaling.

Utover dette har virksomheten et budsjett som i all hovedsak består av lønnskostnader samt faste kostnader til infrastruktur. Byantikvaren har noen inntekter fra utøvelse av myndighet etter kulturminnelovens §9, og utfører i den sammenheng arkeologiske registreringer knyttet til plansaker og byggesaker. Disse inntektene kan være svært variable fra år til år, siden de er knyttet til pågående plansaker og byggesaker, som igjen er konjunkturavhengige og markedsstyrt.

Totalt **kr 16,981 millioner kroner** i øremerkede midler skal overføres til 2025.

4 Særskilt rapportering

4.1 Tiltak for å forbedre service ovenfor innbyggere og næringsliv

Tilgjengelighet for publikum

Byantikvaren har som beskrevet tidligere i årsberetningen oppnådd gode resultater ved å øke sin tilgjengelighet gjennom publikumsmottaket. Videre ser vi befaringer og det å ha direkte dialog med tiltakshavere gjerne er tidsbesparende for begge parter.

Publikumsmottakets åpningstider er doblet siden oppstarten i 2021, men vi ser at det ligger kapasitetsbegrensninger i hvor mye vi kan holde åpent. Det skal både være ressurser i skranken og sidemannsfunksjon parat i bakkant. Pga stor pågang kan det være et par ukers ventetid for å få time i mottaket, og enkelte bestiller også flere timer i mottaket, fordi saken kanskje ikke var tilstrekkelig opplyst i første runde. Det kanskje viktigste tiltaket for å gjøre noe med dette er å utvikle nettsidene våre med bedre informasjon.

Byantikvarens nettsider

Byantikvarens nettsider har behov for oppgradering, og det ønsker vi å gjøre noe med. I 2024 har vi utarbeidet en ny struktur for informasjon og informasjonsflyt, som vil komme brukerne til gode. Blant annet skal du bli ledet til korrekt informasjon avhengig av om du er privat eier, profesjonell utvikler/arkitekt, eller basert på hva slags problemstilling du søker hjelp for. Vi ønsker å ta i bruk «flytskjemaer» som sikrer at en sak er fullstendig opplyst før man stiller i publikumsmottaket. Vi mener det vil kunne være en klar effektiviseringsgevinst når vi får nettsidene på plass.

Byantikvarens informasjonsark er svært nyttige for mange, men de eksisterer i formater som ikke er så brukervennlige. Vi jobber med å se på nye løsninger for disse, slik at innholdet blir lettere tilgjengelig for de som trenger dem.

Ny datastruktur ble som nevnt utarbeidet i 2024, og 2025 vil bli året for implementering.

Byantikvarens intranett

I 2024 har vi oppgradert intranett slik at etatens ansatte skal kunne hente relevant informasjon på en effektiv måte. Dette arbeidet kommer vi til å videreføre med aktuelle veiledere eller støtteverktøy som forenkler saksbehandling og rutiner. Intranett er et viktig bidrag for å sikre en effektiv etat.

Sosiale medier

Byantikvaren har i 2024 revitalisert sin Instagram-konto. Både Instagram og Facebook vil brukes planmessig for å formidle byens verdier på ulike nivåer, og for å vise frem noe av alt det spennende som Byantikvaren jobber med. De to ulike mediene har forskjellige målgrupper/ aldersgruppe og vi håper å kunne favne enda litt bredere ved også å ta Instagram aktivt i bruk.

Byantikvaren i media og som formidler

I mediebildet dukker Byantikvaren opp både direkte og indirekte, det refereres ofte til sakspapirer og våre uttalelser i ulike saker. Vi forsøker også å få våre egne saker eller kronikker inn i ulike medier. Byantikvaren er en etterspurt foredragsholder og vi er ofte rundt hos ulike aktører - alt fra profesjonelle eiendomsselskaper til lokale historielag.

I år har Byantikvaren bidratt til formidling av arkeologiske kulturminner i Kvadraturen gjennom å utarbeide en arkeologivandring i «Oppdag Kvadraturen», en formidlingsplattform spesielt utviklet for mobil. Ulike løyper formidler områdets historie, arkitektur, byliv og kunst og har som mål at Oslofolk og besøkende til byen skal få kunnskap om Oslos historiske sentrum på en enkel, lettfattelig og interessant måte. Formidlingsprosjektet er en del av kommunens program «Økt byliv», og er utviklet av Kulturetaten og Byantikvaren. Arkeologivandringen ble lansert høsten 2024, som del av kommunens markering av 400 årsjubileet for Christianias grunnleggelse.

Arkeolog Silje Hauge formidler under åpningsarrangementet for arkeologiløypa i "Oppdag Kvadraturen"

4.2 Saksbehandlingstid

Detaljer saksbehandlingstid – antall dager	2023	2024	Endring 2023-2024
Alle sakstyper (inkl. administrative saker)	24,1	20,4	-3,7
Herav:			
Byggesaker – alle	20,4	17,2	-3,2
Byggesaker fra Plan- og bygningsetaten	25,8	17,1	-8,7
Plansaker	37,3	33,4	-3,9
Andre sakstyper	30,2	29,3	-0,9

*Rivesaker fører vi ikke lenger statistikk på siden informasjonsverdien er begrenset, og de er derfor tatt ut av tabellen

Byantikvaren følger de veiledende fristene i forvaltningsloven. Vi sender foreløpig svar innen 2 uker på skriftlige henvendelser, med informasjon om forventet saksbehandlingstid.

For nye registreringer på Gul liste har vi restanselister, som vi følger opp så godt vi kan innenfor den kapasiteten vi har. Merk at det ikke er lovpålagte frister for dette. Etaten etablerte som nevnt et Gul liste-prosjekt i 2024, der en av arbeidsoppgavene er å behandle restanser.

Høy måloppnåelse for saksbehandlingstid er en selvfølgelig hovedprioritet for etaten, og vi jobber kontinuerlig med forbedringsarbeid, for å levere enda bedre til innbyggerne. BYAs måltall for saksbehandlingstid har vært 30 dager i alle senere år.

Det er igjen hovedsakelig satsningen på Publikumsmottaket som forklarer reduksjon i saksbehandlingstid (siden saker løses på stedet), og viser at det særlig er private tiltakshavere som har hatt nytte av forbedringsarbeidet. Videre har samrådsmøtene med PBE vist seg å være tidsbesparende. For byggesaker som er oversendt fra PBE er saksbehandlingstiden redusert fra 25,8 i 2023 til 17,1 dager i 2024.

Plansaker har også en nedgang i saksbehandlingstid, fra 37,3 i 2023 til 33,4 dager i 2024, og nærmer seg måltallet på 30. Merk at volumet er såpass lite at kompliserte enkeltsaker kan få stort utslag på statistikken.

4.3 En åpen og effektiv kommune

BYA skal være en aktiv og synlig premissleverandør for byutvikling og bevaring og holde et høyt faglig nivå. Uttalelser til Plan- og bygningsetaten og dispensasjonssaker blir prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister.

Byantikvaren har hatt **godt samarbeid og god dialog med Plan- og bygningsetaten** i både enkeltsaker og større planarbeid i løpet av 2024, selvfølgelig med fokus på optimalisering og effektivisering av prosesser. Økte krav til dokumentasjon, utredninger, illustrasjoner og prosess gjør reguleringsarbeidet ressurskrevende, og Byantikvaren har dialog med Plan- og bygningsetaten og andre kommunale etater i sakene for å finne rett utredningsnivå. Vi har også en avtale med EBY som innebærer finansiering av en 50% stilling til rådighet for «Ledige byggporteføljen» frem til sommeren 2025.

Kartlegginger a la «Etterkrigstidens massebyggeri») er et viktig grep for å gi forutsigbarhet for eiere. Spesielt i ytre by er det fortsatt områder som ikke er kartlagt.

Som nevnt i kapittel 2 har etaten startet arbeidet med en ny **Gul liste**-strategi, som også vil komme innbyggerne til gode. Vi er svært bevisste på prioriteringer og det å bli ført opp på Gul liste er et nåløye som gjøres etter bestemte kriterier og kulturminnefaglige vurderinger.

Viktig å trekke frem i 2024 er også **funnpotensialkartet for arkeologi**, som både gir større forutsigbarhet og sikrer effektiv saksgang. Det er også vært et samarbeid om oversendelsesrutiner for arkeologi med PBE.

4.4 Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse?	Nei
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens satsingsområder?	Nei

Etaten har ikke utarbeidet konkrete tiltak. I rekrutteringssammenheng vurderes kompetanse og egnethet helt uavhengig av eventuelle funksjonsnedsettelse.

4.5 Universell utforming

Når det gjelder etatens egne lokaler fordeler de seg over tre etasjer i Maridalsveien 3. Lokalene er forsøkt tilrettelagt som universelt tilgjengelige, men vi ser at løsningene ikke er optimale. Det

er heis mellom 1. og 2. etasje, og trappeheis fra 2. til 3.etg. Det er HC-toalett i 1.etg. Virksomhetens publikumsmottak er i 1.etasje, dit er det trappefri adkomst og god tilgjengelighet. Ett av tre møterom er også i førsteetasje. Det var i 2024 ingen nye tiltak for universell utforming i virksomheten.

Når det gjelder vårt mandat er imidlertid tilrettelegging for UU, og det å finne gode løsninger for UU i antikvariske bygg og eiendommer, en del av vår saksbehandling og rådgivningsservice overfor publikum. Vi søker er løsningsorienterte i saker som omhandler universell utforming, og kulturminneloven og likestillingsloven er sidestilte. Vi finner som regel frem til løsninger som kombinerer behov for UU og vern på en god måte. Dette i godt samarbeid med tiltakshaver og arkitekter/rådgivere. Vi opplever også at vi nå har en del gode referanseprosjekter, for eksempel Foss videregående skole, inngangspartiet på Sommerro m.fl.

4.6 Likestillingstiltak rettet mot byens innbyggere

		Ja	Nei
Har virksomheten laget en plan for mangfold og likeverd - og mot diskriminering?			X
Hvis ja - er dette	I en egen plan		
	I overordnede planer		
Hvis ja - gjelder plan og mål tiltak for alle diskrimineringsgrunnlag?			
Hvis nei, gjelder planen (mulig å krysse av flere)?	Flerkulturelt mangfold		
	Kjønns- og seksualitetsmangfold		
	Funksjonsmangfold /universell utforming		
Har virksomheten gjennomført opplæring for sine ansatte?			X
Hvis ja - gjelder dette (mulig å krysse av flere)?	Likeverdige tjenester		
	Representativ rekruttering		
	Holdningsarbeid		
Har virksomheten oppnevnt en OXLO-kontakt?			X
Er mulighetene til å klage på diskriminering gjort kjent for ansatte og ledere i virksomheten?			X
Beskriv kort ett (eller flere) eksempel på beste praksis?			

Etaten har en åpen og positiv holdning til det å være en mangfoldig arbeidsplass. Etaten har høy bevissthet rundt muligheten for å øke mangfold i forbindelse med rekruttering.

4.7 Rapportering innen HR-området og helse, miljø og sikkerhet (HMS)

4.7.1 Likestillingstiltak

Tilstandsanalyse	Ja	Nei	Hvis nei, hvorfor ikke?
Har virksomheten i løpet av 2024 undersøkt om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling? *		X	Vi har ikke egen handlingsplan for dette, men det er bevisst søkt ivare tatt gjennom vernerunder og medarbeiderundersøkelser.

4.7.2 Kjønnslikestilling

		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse		
Kategori		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn (kr)	Kvinner (kr)	Kvinner andel av menn %
Totalt i virksomheten	2024	27,5	72,5	40	857 163	834 450	97,3
	2023	30	70	37	814 272	796 750	97,8
Toppleders ledergruppe inkl. toppleder	2024	28,5	71,5	7 *	1 041 050	1 035 880	99,7
	2023	33	67	6*	1 003 850	1 001 075	99,7
Administrasjonsavdelingen	2024	40	60	5	739 450	631 350	85
	2023	67	33	3	685 900	685 700	99,9
Byggesaksavdelingen	2024	37,5	62,5	16	847 650	791 420	93
	2023	43	57	14	803 916	748 337	93
Planavdelingen	2024	8	91,6	12	781 900	837 400	107
	2023	7	93	14	754 000	772 215	102,4

* Antall i ledergruppe er 4. Her er øvrige stillinger i stab tatt med.

Tabellen viser at forskjellen i lønn mellom kvinner og menn i virksomheten er liten.

Etaten er opptatt av likestilling, men har i flere rekrutteringsprosesser hatt sterk overvekt av kvinnelige kvalifiserte søkere. I en liten etat vil små/få tall gi store prosentvise utslag.

4.7.3 Heltid og deltid

Rapportering av <u>fast</u> ansatte på heltid og deltid													
	Alle ansatte	Heltid			Deltid			Ufrivillig deltid			Midlertidig ansatte		
	Totalt	Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %	Totalt	Menn %	Kvinner %
2024	39 ansatte	(N)	%	%	(N)	%	%	0 %	0 %	0 %	5,00	0 %	100 %
2023	37 ansatte	73 %	37 %	63 %	11 %	33 %	66 %	0 %	0 %	0 %	4,00	0 %	100 %

Etaten tilbyr vanligvis fulltidsstillinger, men er fleksible på tilpasninger etter medarbeiders egne ønsker. Deltidsstillinger er imidlertid alltid frivillige.

4.7.4 Likestillingsredegjørelse

Likestillings- og mangfoldstiltak	Bakgrunn/ tilstand	Mål for tiltaket	Beskrivelse av tiltaket	Status på rapporterings- tidspunktet/ måloppnåelse
Balanse mellom kjønn blant ansatte	Etaten ønsker å være godt representert med begge kjønn	Kjønnsbalanse	Fokus på kjønnsbalanse ved rekruttering	Det er betydelig flere kvinner enn menn blant de ansatte
Tilrettelegging for kombinasjon arbeid og familieliv	Etaten ønsker å være en attraktiv arbeidsplass gjennom alle livsfaser og til- rettelegge for balanse mellom arbeids- og privatliv	Ledere sørger for skreddersøm for den enkelte medarbeider	Økt grad av hjemmekontor de senere årene har vært et nyttig bidrag, samt åpenhet for å jobbe i brøkstilling hvis ønskelig. Tiltaket fordrer tett oppfølging av leder.	
Økt etnisk mangfold på arbeidsplassen	Etaten har et homogent miljø	Flerkulturelt miljø	Egnethet prioriteres, men det er fokus på dette ved ansettelse	Få kvalifiserte søkere som representerer økt mangfold

4.7.5 HR/HMS-området

I løpet av 2024 har etaten hatt fokus på sosiale tiltak for å ta godt vare på samhold og arbeidsmiljø. Ikke minst har dette vært viktig ettersom det i 2024 ble gjennomført to lederskifter, og også fordi en stor del av de ansatte har hatt særlig høy arbeidsbelastning i 2023. Det arbeides aktivt med grep for å optimalisere arbeidsprosesser og for å stimulere til best mulig samarbeid på tvers av avdelingene.

Sykefraværet har vært uønsket høyt i perioder av 2023. I all hovedsak er ikke dette arbeidsrelatert, men vi ser at stress kan være en medvirkende faktor og etaten følger opp dette.

	Ja	Nei	Hvis nei, kommentarer
Er det fastsatt oppdaterte mål på HMS-området for 2024?		X	Målene er ikke særskilt oppdatert for 2024
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	X		Verneombudet utarbeider en tiltaksplan etter gjennomføring av årlig vernerunde
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?		X	Ingen spesifikk budsjettering for formålet, men ved behov prioriteres det midler til tiltak
ARBEIDSTID			
Har virksomheten etablert rutiner og internkontroll for å sikre etterlevelse av arbeidsmiljølovens arbeidstids- bestemmelser og som fanger opp og retter eventuelle avvik som fremkommer, jf. rundskriv 31/2020?	X		Arbeidstid og fravær registreres i WinTid og godkjennes månedlig av leder.
Har virksomheten løpende kontroll med arbeidstiden, både for å sikre at rammene for arbeidstid blir fulgt og for å sikre en vurdering av at arbeidstidsordningene er forsvarlig?	X		Arbeidstid og fravær registreres i WinTid og godkjennes månedlig av leder.
Virksomheten bes oppgi antall brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser i 2024.	Antall: Ca 20		Bruddene gjelder i første rekke daglig hviletidsbestemmelse og daglig arbeidstid. I de aller fleste tilfeller er overskridelsene små (minutter), og skyldes som regel arbeidsoppgaver med tidsfrister. Bruddene gjelder 17 av de ansatte.

		Etaten vil ha fokus på tettere oppfølging i 2025.	
Hvordan har virksomheten behandlet bruddene i AMU?	Kommentar:		Bruddene er ikke behandlet i AMU, men kapasitetsutfordringer har vært fast tema.
Har virksomheten involvert vernetjenesten i arbeidet med oppfølging av brudd på arbeidstidsbestemmelsene?	X		Se ovenfor
TRAKASSERING			
Hva gjør virksomheten for å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold?	I vernerunden hvert år tas det opp spørsmål spesifikt rettet mot denne problematikken. Videre har ledelsen fokus på mestringskultur og psykologisk trygghet. En oppgradering av avvikssystemet vil skje i 2025.		
VOLD OG TRUSLER			
Har virksomheten gjennomført risikovurdering som omhandler vold og trusler ved utførelse av arbeidet?	X		
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner?	X		
Har virksomheten iverksatt tiltak for å redusere risiko for vold og trusler?		X	Ikke utover ordinære rutiner.
Har virksomheten rutiner for å sikre registrering av vold og trusler i HMS-modulen i HR-systemet?		X	Etableres i 2025. Ingen tilfeller av vold/trusler i 2024.
Har virksomheten etablert rutiner som sikrer nødvendig oppfølging av arbeidstaker som har vært utsatt for vold og trussel om vold?	X		
Har virksomheten rutiner for å sikre varsling av dødsulykker og alvorlige ulykker til Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet?	X		

4.7.5 Sykefravær

Sykefravær i %	Resultat 2023	Mål 2024	Resultat 2024
Menn	9,04		11,72
Kvinner	7,49		9,13
Totalt	8,04	6%	9,91

Sykefravær knyttet til svangerskap/småbarnsfase i kombinasjon med enkeltansatte med lengre sykefravær gir stort utslag i en liten etat. BYA følger tett opp langtidssyke medarbeidere.

4.8 Folkehelsestrategi

Byantikvaren har ikke arbeidet med Folkehelsestrategien i 2024. Vi har ingen direkte påvirkning i vår saksbehandling, utover at kulturmiljøer og kulturminner i seg selv bidrar positivt til folkehelse.

5 Miljø og klimarapportering 2024

5.1 Kortfattet omtale av miljø og klimaarbeidet i egen virksomhet

BYA er en kontorbedrift og holder til i leide eldre, lokaler forvaltet av EBY. Etatens virksomhet har liten negativ innvirkning på klimaet. Både etaten og ansatte har en bevisst holdning til miljø og klima. Det er innført intern kildesortering av alt avfall. Til befarung brukes om mulig sykkel eller offentlig transport. Etaten er sertifisert som "Sykkelvennlig arbeidsplass". Den lille varebilen, en el-bil, brukes hovedsakelig av arkeologene til feltarbeid.

For øvrig inngår kulturminnevernet som en del av miljøsektoren i Norge med langsiktig forvaltning og gjenbruk av bygninger som et veldig viktig bidrag til klimaregnskapet.

5.2 Rapportering på miljø og klima i OsloSkjema

Se vedlegg til årsberetningen.

6 Oppfølging av verbalvedtak og flertallsmerknader

6.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

I forbindelse med behandling av budsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2026 fattet bystyret ingen verbalvedtak som direkte berører etaten. Vi er imidlertid bidragsyttere inn i flere saker hvor bystyret har fattet vedtak, og følger opp vårt kulturminnefaglige ansvar på best mulig vis.

Kulturmiljøstrategi for 2023-2034 *Kulturmiljø i den grønne byen* ble vedtatt av bystyret 31.01.2024, sak 27/24. Saken ble tatt til orientering med tilleggspunktene 3 og 4:

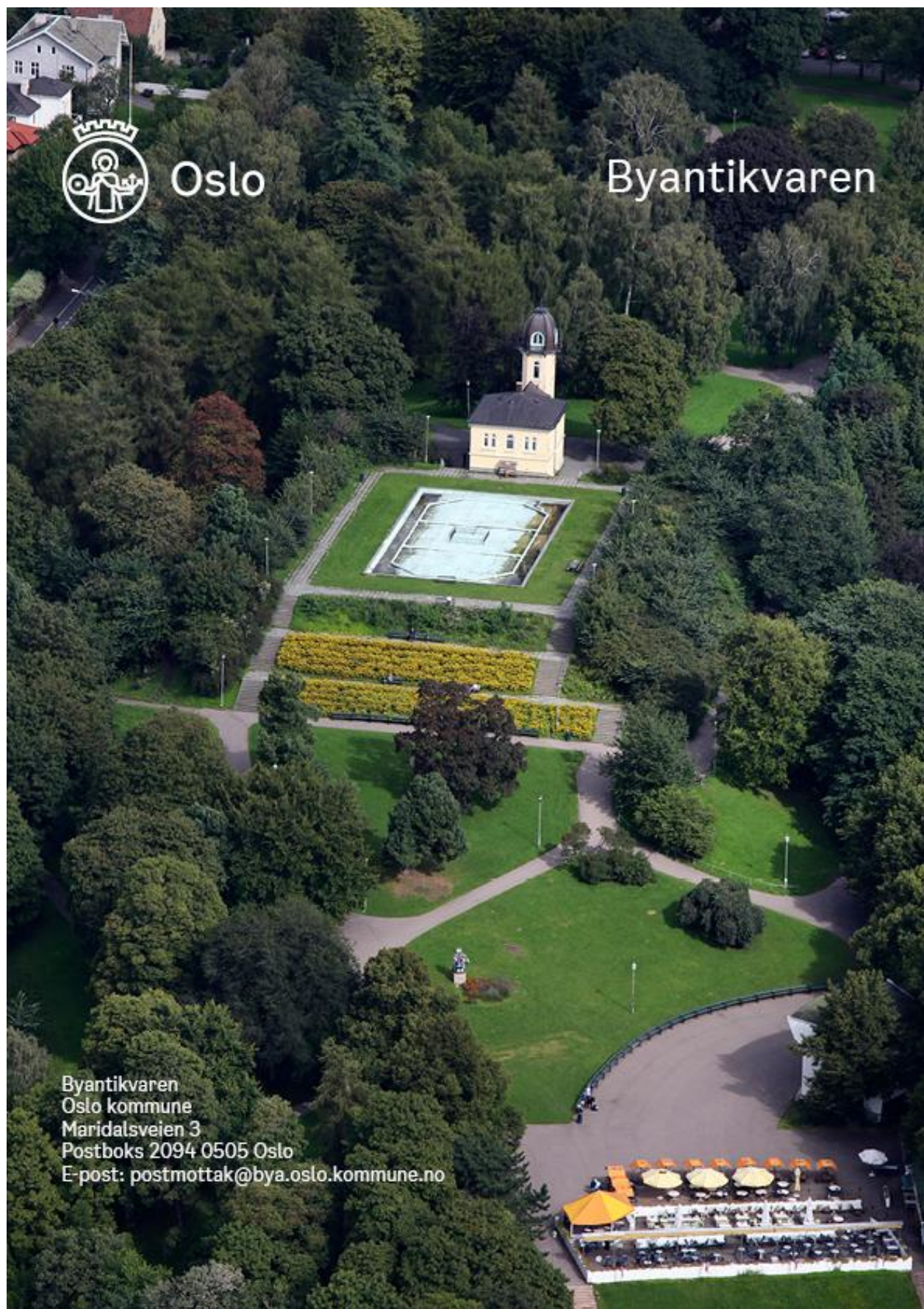
3: Bystyret ber byrådet legge frem en sak om den immaterielle kulturarven, ivaretagelse av nasjonale minoriteters historie og den moderne innvandrershistorien, samt forskning og kunnskapsutvikling innen kulturvern.

4: Bystyret ber byrådet vurdere styrking av fartøyvern og utvikling av et bygningsvernsenter i Oslo; gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner og/eller Akershus fylkeskommune.

Byantikvaren ble i brev fra BYU av 12.02.24 bedt om å følge opp tilleggspunktene, i form av en «*innledende vurdering av hvordan oppfølgingen kan gjennomføres, herunder mulig fremdriftsplan og ressursbruk*». Byantikvaren oversendte i den forbindelse to notater, ett for hver av punktene til BYU, saksnummer 20/4834-41.

6.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Etaten har en god og konstruktiv dialog med kommunerevisjonen. Det er ellers ingen spesielle forhold å kommentere. Det er ingen merknader fra kontrollutvalget.

Byantikvaren
Oslo kommune
Maridalsveien 3
Postboks 2094 0505 Oslo
E-post: postmottak@bya.oslo.kommune.no